

ภาคนิพนธ์

เรื่อง การลงทุนของประเทศจีนในประเทศไทย

โดย

นางสาวณิกานต์ วรรณพฤษ์

รหัสนักศึกษา 05540541

เสนอ

อาจารย์คมสัน ศิริวงศ์วัฒนา

ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

หัวข้อภาคนิพนธ์	การลงทุนของประเทศจีนในประเทศลาว
ชื่อนักศึกษา	นางสาวณิชกานต์ วรรณพฤทธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์คมสัน ศิริวงศ์วัฒนา
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

ถึงแม้ว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกติดกับทะเล ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการขนส่งสินค้าไปยังประเทศต่าง ๆ แต่ภายหลังจากที่ประเทศลาวเข้าร่วมเป็นภาคีในโครงการความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้ทำให้ประเทศลาวกลายเป็นประเทศศูนย์กลางของการคมนาคมระหว่างประเทศสมาชิก เพราะประเทศลาวเป็นประเทศที่มีพรมแดนเชื่อมต่อกับทั้ง 5 ประเทศ ประกอบกับการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนภายหลังจากการที่จีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตกของจีน และนโยบายมุ่งสู่ใต้ที่ส่งผลให้ทุนจากประเทศจีนเคลื่อนย้ายไปยังประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ดังนั้นการศึกษานี้จะกล่าวถึงการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศจีนในลาว โดยศึกษานโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเท่าเทียมและสมดุลในการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ ศึกษาโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ที่จีนพยายามผลักดันให้มีการพัฒนามณฑลยูนนานที่เป็นมณฑลหนึ่งในภาคตะวันตกให้เป็นประตูเชื่อมกับอาเซียนตามนโยบายมุ่งสู่ใต้ของจีน และศึกษาการลงทุนของประเทศจีนในประเทศลาว โดยจากการศึกษาพบว่าปรากฏการณ์ที่จีนมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในลาวที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นเพียงการสนองความต้องการโครงการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวของรัฐบาลจีนเท่านั้น อีกทั้งมีการใช้วิธี SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสปป.ลาว ประกอบการศึกษาอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์คมสัน ศีรีวงศ์ วัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ได้ให้คำแนะนำในการสืบค้นข้อมูลภายในหอสมุด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ และคอยช่วยเหลือทุกอย่างตลอดมา รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

คุณความดีหรือประโยชน์ที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแต่อาจารย์ ครอบครัว เพื่อน ๆ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูปภาพ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	4
2.1.1 ลักษณะภูมิประเทศ.....	4
2.1.2 การคมนาคม และสาธารณูปโภค.....	5
2.1.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศจีน.....	7
2.1.4 ภาพรวมและสถานภาพทางการลงทุนของประเทศจีนในต่างประเทศ.....	7
2.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	8
2.2.1 ลักษณะภูมิประเทศ.....	8
2.2.2 การคมนาคม และสาธารณูปโภค.....	10
2.2.3 เศรษฐกิจของประเทศลาว.....	12
2.2.4 การลงทุน และการส่งเสริมการลงทุน.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	18

3.2 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	18
3.3 การจัดกระทำข้อมูล.....	18
3.4 วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
3.5 สถิติหรือเทคนิคเชิงปริมาณที่นำมาใช้วิเคราะห์.....	19
3.6 เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย.....	19
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศไทย.....	20
4.2 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง.....	22
4.3 การลงทุนของประเทศไทยในประเทศลาว.....	25
4.3.1 โครงการด้านพลังงาน.....	29
4.3.2 โครงการเหมืองแร่.....	31
4.3.3 โครงการรถไฟ.....	33
4.3.4 ภาคเกษตรกรรม.....	33
4.3.5 เขตเศรษฐกิจพิเศษ.....	34
4.3.5 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของประเทศลาว.....	36
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	
สรุปผลการศึกษา.....	38
บรรณานุกรม.....	41
ประวัติผู้จัดทำ.....	44

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	5
2. แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	9
3. แผนที่เส้นทางระหว่างประเทศที่สำคัญที่เชื่อมระหว่างประเทศไทย สปป.ลาว และจีน.....	11
4. การกำหนดเขตการลงทุนส่งเสริมการลงทุนของสปป.ลาว.....	15
5. แผนที่แสดงประเทศสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง.....	22
6. แผนที่แสดงพื้นที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ.....	24
7. เชื้อน Nam Ngiep 1.....	30
8. แผนภูมิแท่งแสดงโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในประเทศกัมพูชา ลาว และพม่าที่ได้รับทุนจากประเทศจีน (2006-2011).....	31
9. เขื่อน Sepon แขวงสะหวันนะเขต.....	32
10. โครงการรถไฟความเร็วสูงที่เชื่อมโยงภาคใต้ของประเทศจีนกับเมืองหลวงเวียงจันทน์.....	33
11. คิงส์โรมันคาสีโน.....	35

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ตามระดับส่งเสริมการลงทุน และเขตการส่งเสริมการลงทุน.....	15
2. การออกไปลงทุนในต่างประเทศของประเทศจีนในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	26
3. โครงการหลักของประเทศจีนในประเทศลาว.....	28
4. เขตเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นเจ้าของโดยนายทุนจีนในประเทศลาว.....	36
5. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ของประเทศลาว.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา เนื่องจากระดับการออมภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการลงทุนในประเทศ ดังนั้นจึงต้องอาศัยเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการลงทุนภายในประเทศด้วย ซึ่งการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศนี้ไม่ได้มาในรูปแบบของเม็ดเงินการลงทุนเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงความรู้ด้านเทคโนโลยี การจัดการ และทุนทางปัญญา ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และกระตุ้นการเติบโตของเศรษฐกิจของลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic) ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ถึงแม้ว่าประเทศลาวจะเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกติดกับทะเล แต่โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ได้ส่งผลให้ประเทศลาวกลายเป็นประเทศศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพราะประเทศลาวนั้นมีพรมแดนติดกับทั้ง 5 ประเทศไม่ว่าจะเป็น ทิศตะวันออกเฉียงเหนือที่ติดกับประเทศจีนและประเทศพม่า ทิศตะวันตกติดกับประเทศไทยโดยมีแม่น้ำโขงกั้นระหว่างสองประเทศ ทิศตะวันออกติดกับประเทศเวียดนาม และทิศใต้ติดกับประเทศกัมพูชา จึงส่งผลให้ประเทศลาวได้เปลี่ยนแปลงจากประเทศ Landlock ไปสู่ประเทศ Landlink ที่เป็นศูนย์กลางของเส้นทางการคมนาคมภายในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (สุพิชฌาย์, 2554) เพื่อการบรรลุเป้าหมายของลาวในการหลุดพ้นจากความยากจน และการสร้างโอกาสให้แก่ลาว โดยต้อนรับความช่วยเหลือของประเทศอื่น เพื่อแปลงข้อจำกัดเป็นโอกาส การพัฒนาเศรษฐกิจของลาวจึงเป็นการอาศัยการลงทุนจากต่างประเทศ

ปัจจุบัน ประเทศลาวมีการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก มีการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ รัฐบาลลาวได้ออกนโยบายส่งเสริมการลงทุน และสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นบริการ One-stop Service จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจดทะเบียนการลงทุน และการจัดการด้านแรงงาน การได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าอุปกรณ์ยานพาหนะ และวัตถุดิบเพื่อการก่อสร้างการได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีกำไร (Profit Tax) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT) ตามประเภทของการลงทุน การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เอื้อต่อการลงทุน เป็นต้น (ชาติริส,

2556) ซึ่งประเทศจีนก็เป็นหนึ่งในนักลงทุนรายใหญ่ของลาว นอกจากนี้ประเทศจีนยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลลาว ทั้งด้านเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ความร่วมมือทางการค้าและอื่น ๆ อีกด้วย (อรัญญา, 2556)

สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการพัฒนาประเทศ 2 ช่วงคือช่วงแรกพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกให้รุ่งเรืองก่อน จากนั้นจึงก้าวไปสู่ช่วงที่สอง คือ พัฒนาภาคตะวันตกที่มีสภาพเศรษฐกิจยังล้าหลังอยู่ รัฐบาลกลางของจีนจึงมีนโยบายมุ่งสู่จีนตะวันตก (Go-West Policy) ประกาศใช้นโยบายพัฒนาภาคตะวันตก (Xibu Da Kaifa) วัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญและยกระดับการพัฒนาพื้นที่ทางภาคตะวันตกให้ทัดเทียมกับภาคอื่น ๆ ของประเทศ จากการทำที่จีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตกของจีน ซึ่งรวมถึงยูนานที่เป็นมณฑลหนึ่งในภาคตะวันตกให้เป็นประตูมุ่งสู่ใต้ของจีน (Go to South) ส่วนภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง จีนจึงให้ความสำคัญกับโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (The Greater Mekong Subregion : GMS) มากขึ้น เพื่อขยายการค้าและหาเส้นทางออกสู่ทะเล (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552) ลาวที่เป็นสมาชิกอาเซียนและเข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงจึงเป็นประเทศหนึ่งที่จีนให้ความสนใจลงทุนด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงการเข้ามาลงทุนของประเทศจีนในประเทศลาวเพื่อสนองความต้องการโครงการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวของรัฐบาลจีน รวมถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสปป.ลาว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.) เพื่อศึกษานโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศจีน
- 2.) เพื่อศึกษาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
- 3.) เพื่อศึกษาการลงทุนทางตรงของประเทศจีนในประเทศลาว

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับ

- 1.) ทำให้ทราบถึงนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศจีน
- 2.) ทำให้ทราบถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
- 3.) ทำให้ทราบถึงการลงทุนทางตรงของประเทศจีนในประเทศลาว

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาการลงทุนทางตรงของประเทศจีนในประเทศลาว

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 สาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China (PRC))

2.1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

ประเทศจีนตั้งอยู่บริเวณซีกโลกเหนือในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียง ทางฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก โดยสภาพภูมิประเทศของจีนค่อนข้างซับซ้อน พื้นที่ด้านตะวันตกยกตัวสูงและค่อย ๆ ลาดต่ำลงมาทางตะวันออก ภูมิประเทศของจีนส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีเนื้อที่ประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศ เขตภูเขานี้หมายรวมถึงเขตภูเขา เนินเขา และที่ราบสูง ที่ราบสูงที่มีชื่อเสียงของจีน ได้แก่ ที่ราบสูงชิงไห่-ทิเบต ที่ราบสูงมองโกลเลียใน ที่ราบสูงหวงถู่ และที่ราบสูงยูนนาน-ก๊วยโจว ที่ราบสูงทั้ง 4 แห่งนี้สูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 1,000 เมตร โดยแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ต่างกันไป นอกจากนี้จีนยังเป็นประเทศที่มีแม่น้ำจำนวนมากกว่า 50,000 สาย มีบริเวณลุ่มน้ำมากกว่า 100 ตารางกิโลเมตร โดยแม่น้ำแยงซี เป็นแม่น้ำสายใหญ่ และยาวที่สุดของจีน แม่น้ำสายสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ แม่น้ำหวงเหอหรือแม่น้ำเหลือง แม่น้ำเฮยหลงเจียง แม่น้ำจูเจียง และแม่น้ำหวายเหอ โดยแม่น้ำส่วนใหญ่อยู่ทางภาคตะวันออกและภาคใต้ของจีน ส่วนภาคตะวันตกเฉียงเหนือจะแห้งแล้งและมีปริมาณฝนน้อย

จากการที่จีนมีเนื้อที่ประเทศกว้างใหญ่และมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 15 ประเทศ เป็นระยะทางยาวถึง 2 หมื่นกิโลเมตร จีนจึงให้ความสำคัญกับนโยบายและการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรักษาความปรองดองและหาทางแก้ไขปัญหาพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการเปิดประเทศและปฏิรูปทางเศรษฐกิจของจีน ซึ่งต้องอาศัยสภาพความสงบบริเวณชายแดนและเส้นทางคมนาคมทางชายแดนในการพัฒนาเศรษฐกิจในบริเวณห่างไกล ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นถิ่นทุรกันดารและประชาชนมีความยากจน

นับตั้งแต่การปฏิรูปเศรษฐกิจ ประเทศจีนได้กลายมาเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ และมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2556 จีนเข้าร่วมเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council – UNSC) มีการส่งออกสินค้าเป็นอันดับที่ 1 ของโลก 7 และนำเข้าสินค้าเป็นอันดับที่ 2 ของโลก 8 ในไตรมาสแรก ของปี 2557 เศรษฐกิจจีนมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ร้อยละ 7.4 9 ชะลอลงจากอัตราร้อยละ 7.7 ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2556 และปัจจุบันธนาคารโลกได้จัดอันดับให้

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางขั้นสูง (Upper Middle Income) โดยมีรายได้มวลรวมประชาชาติเฉลี่ยต่อหัว (Gross National Income per capita: GNI per capita) เท่ากับ 6,560 เหรียญสหรัฐฯ

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (2557)

2.1.2 การคมนาคม และสาธารณูปโภค

รัฐบาลจีนได้ริเริ่มโครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งมายาวนานและต่อเนื่อง จนในปัจจุบันจีนสามารถพัฒนาระบบโครงข่ายการขนส่งได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งทางบก การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ ตลอดจนการวางระบบการขนส่งในรูปแบบอื่นๆ สำหรับการขนส่งสินค้าและพลังงาน อาทิ โครงการวางท่อก๊าซระหว่างจีนและสหภาพพม่า เป็นต้น โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2554-พ.ศ. 2558) กระทรวงคมนาคมของจีน วางแผนใช้จ่ายงบประมาณ 6.2 ล้านล้านหยวนเพื่อยกระดับสาธารณูปโภคด้านการขนส่ง โดยวางแผนเป้าหมายก่อสร้างทางหลวงเพิ่มระยะทางเป็น 108,000

กิโลเมตร ก่อสร้างทางรถไฟความเร็วสูงเพิ่มระยะทางเป็น 45,000 กิโลเมตร ก่อสร้างเชื่อมโยงทางพิเศษเพิ่มระยะทางเป็น 83,000 กิโลเมตร

การคมนาคมขนส่งทางบก เป็นรูปแบบการขนส่งหลักภายในประเทศของจีนที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งสินค้า รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญแก่การขนส่งทางบกเป็นอย่างมาก ดังเห็นจากการดำเนินการก่อสร้างสะพานขนาดใหญ่หลายแห่ง อาทิ สะพานข้ามอ่าวทางโจวเชื่อมตอนนครเซี่ยงไฮ้และเมืองหนิงปอ ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการเดินทางระหว่างท่าเรือที่สำคัญทั้งสองแห่งของจีน โดยมูลค่ารวมของอุตสาหกรรมโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับถนนและสะพานในปี 2556 คิดเป็น 20.38 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเติบโตจากปีก่อนหน้าร้อยละ 14.113

การคมนาคมทางน้ำ รัฐบาลจีนได้มีการพัฒนาการคมนาคมทางน้ำและดำเนินการก่อสร้างท่าเรือขนส่งน้ำมันและถ่านหิน และช่องทางเดินเรือน้ำลึกหลายแห่ง โดยมูลค่าของอุตสาหกรรมโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับท่าเรือและการขนส่งสินค้าทางน้ำในปี 2556 คิดเป็น 8.89 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 9.9

การคมนาคมทางอากาศ เป็นเส้นทางที่ชาวจีนเลือกใช้ขนส่งสินค้าน้อยที่สุดในบรรดาการขนส่งรูปแบบอื่น รัฐบาลจีนจึงได้เร่งการลงทุนในท่าอากาศยานทั่วประเทศ เพื่อเร่งกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ และสอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อรองรับปริมาณการสัญจรทางอากาศที่เพิ่มขึ้น โดยรัฐบาลมีเป้าหมายในการสร้างสนามบินแห่งใหม่ 45 แห่ง ซึ่งจะทำให้จีนมีสนามบินรวมมากกว่า 220 แห่งภายในปี 2558 โดยมูลค่ารวมของอุตสาหกรรมโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับท่าอากาศยานและอากาศยาน ในปี 2556 คิดเป็น 2.59 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 9.9

การขนส่งท่อก๊าซและท่อน้ำมัน มีความยาวท่อ 83,300 กิโลเมตร สามารถขนส่งก๊าซและน้ำมันได้จำนวน 570.73 ล้านตันหรือคิดเป็นร้อยละ 1.54 ของการขนส่งสินค้าทั้งหมด

การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ ยังเป็นรูปแบบการขนส่งที่สำคัญและประหยัดอีกรูปแบบหนึ่งของประเทศจีน เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีปริมาณการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าเป็นจำนวนมาก โดยมูลค่าอุตสาหกรรมโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับรถไฟในปี 2556 เป็น 42.24 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 8.0

โดยรูปแบบการให้บริการในระบบรางที่รัฐบาลจีนได้ดำเนินการสนับสนุนและพัฒนามาโดยตลอด คือ รถไฟความเร็วสูงซึ่งสามารถทำความเร็วได้สูงถึง 380 กิโลเมตรต่อชั่วโมงสามารถ

เชื่อมโยงพื้นที่ต่าง ๆ ให้สามารถเดินทางถึงกันได้ภายในระยะเวลาอันสั้น โดยรัฐบาลจีนมีแผนในการขยายเส้นทางรถไฟความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ สายเดินรถไฟความเร็วสูงระหว่างประเทศ (Cross-border services) ไปหลายจุดหมาย เช่น ฮองกง คาซัคสถาน เวียดนาม เกาหลีเหนือ รัสเซีย มองโกเลีย โปแลนด์

2.1.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศจีน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของจีนในปี 2556 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 56.88 ล้านล้านหยวน (9.4 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ) เติบโตร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ซึ่งนับเป็นการเติบโตในอัตราที่ต่ำสุดในรอบ 14 ปี แต่การขยายตัวของเศรษฐกิจยังคงสูงกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลจีนตั้งไว้ที่ร้อยละ 7.5 อยู่เล็กน้อย ทั้งนี้เศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4 ของจีนขยายตัวร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ลดลงจากร้อยละ 7.8 ในช่วงไตรมาสที่ 3 ซึ่งสะท้อนถึงนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลที่เริ่มดำเนินการนับแต่กลางปีที่ผ่านมา ควบคู่ไปกับปริมาณสินเชื่อใหม่ที่ชะลอตัวลง ในขณะที่ BMI ได้คาดการณ์ GDP ของจีนในปี 2557 มีมูลค่า 10.16 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ เติบโตร้อยละ 7.3 จากปี 2556

ประเทศจีนมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากเป็นอันดับ 1 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.2 ของเงินทุนสำรองทั้งโลก รัฐบาลจีนจะใช้เงินสำรองระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนบริษัทจีนที่จะไปลงทุนยังต่างประเทศ และสนับสนุนสถาบันการเงินภายในประเทศและการลงทุนไปยังต่างประเทศ

2.1.4 ภาพรวมและสถานภาพทางการลงทุนของประเทศจีนในต่างประเทศ

ในรอบสองทศวรรษที่ผ่านมา จีนไม่เพียงก้าวขึ้นมาเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก แต่ยังได้ผันตัวเองเป็นนักลงทุนข้ามชาติที่ทวีความสำคัญมากขึ้น โดยที่ผ่านมามีบริษัทจีนที่มีศักยภาพในการออกไปลงทุนในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจ (State Owned Enterprises: SOEs) ซึ่งนับว่ามี การขยายการลงทุนไปต่างประเทศอย่างรวดเร็ว โดยรัฐบาลจีนได้กำหนดเป้าหมายให้วิสาหกิจชั้นนำของประเทศ 500 แห่งขยายธุรกิจไปยังต่างประเทศ โดยหวังว่าจะสามารถผลักดันให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ของจีน 50 แห่งติดอยู่ในอันดับบริษัทชั้นนำ 500 แห่งทั่วโลกภายในปี 2558 นอกจากนี้ทางการจีนยังวางแผนส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดรองลงมาของจีนจำนวน 500 แห่งผันตนเองเป็นวิสาหกิจข้ามชาติในอนาคต แนวทางดังกล่าวทำให้ยอดอนุมัติโครงการลงทุนในต่างประเทศของจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ทางการจีนยังดำเนินนโยบายเศรษฐกิจระหว่าง

ประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการลงทุน โดยลงนามในความตกลงทวิภาคีด้านการลงทุนกับ 103 ประเทศทั่วโลก รวมทั้งอนุสัญญาเวียนภาษีซ้อนกับ 68 ประเทศ

สำหรับการลงทุนในต่างประเทศของจีนนั้นเริ่มจากการเข้าไปลงทุนในประเทศใกล้เคียงที่มีห่วงโซ่อุปทานและมีความคุ้นเคยในตลาดท้องถิ่น ต่อมาจึงได้มีการขยายการลงทุนสู่อเมริกาเหนือและยุโรป เนื่องจากต้องการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจใหม่และเพิ่มขีดความสามารถทางธุรกิจ ตลอดจนความต้องการในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและทรัพยากรของประเทศที่เข้าไปลงทุน

การลงทุนโดยตรงของจีนในต่างประเทศ ในปี 2556 ยังคงอยู่ในอัตราที่สูง โดยมีมูลค่า 90,170 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เติบโตในอัตราร้อยละ 16.8 เมื่อเทียบกับของปีก่อน ส่งผลให้จีนเป็นประเทศที่ออกไปลงทุนในต่างประเทศใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลก และหากมองย้อนกลับไปในปี 2550 พบว่าการลงทุนมีมูลค่าเพียง 22,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น หรือเท่ากับขยายตัวกว่า 4 เท่าตัวในช่วงเวลา 6 ปีที่ผ่านมา การลงทุนดังกล่าวกระจุกตัวอยู่ในฮ่องกง อาเซียน สหภาพยุโรป สหรัฐฯ รัสเซีย และญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนรวมอยู่เกือบ 3 ใน 4 ของการลงทุนโดยรวมของจีน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 เมื่อเทียบกับของปีก่อน นอกจากนี้การลงทุนยังเป็นส่วนของรัฐวิสาหกิจราวร้อยละ 36.6 ของทั้งหมด เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.9 จากปีก่อน โดยมาจาก 3 มณฑลหลักของจีนได้แก่ กวางตุ้ง (Guangdong) ซานตง (Shandong) และเจียงซู (Jiangsu) อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมที่นักลงทุนจีนไปลงทุนยังต่างประเทศนั้นมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากรในประเทศที่เข้าไปลงทุนและการสนับสนุนของรัฐบาล ทั้งนี้การออกไปลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมบริการ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2557)

2.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic)

2.2.1 ลักษณะภูมิประเทศ

ประเทศลาวเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งตั้งอยู่บนใจกลางของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 236,800 ตารางกิโลเมตร โดยลาวเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล เนื่องด้วยตลอดแนวชายแดนของประเทศลาว ซึ่งมีความยาวรวม 5,083 กิโลเมตร ล้อมรอบด้วยชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศจีนทางด้านทิศเหนือ (423 กิโลเมตร) ประเทศไทยทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตก (1,810 กิโลเมตร) ประเทศกัมพูชาทางด้านทิศ

ใต้ (541 กิโลเมตร) ประเทศเวียดนามทางด้านทิศตะวันออก (2,130 กิโลเมตร) และประเทศพม่าทางด้านทิศตะวันตก (236 กิโลเมตร)

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเวียงจันทน์ (2553)

ภูมิประเทศของสปป.ลาวอาจแบ่งได้เป็น 3 เขตคือ

1. เขตภูเขาสูง เป็นพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 1,500 เมตรขึ้นไป พื้นที่นี้อยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศ
2. เขตที่ราบสูง คือพื้นที่ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,000 เมตร ปรากฏตั้งแต่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ราบสูงเมืองพวนไปจนถึงชายแดนกัมพูชา เขตที่ราบสูงนี้มีที่ราบสูงขนาดใหญ่

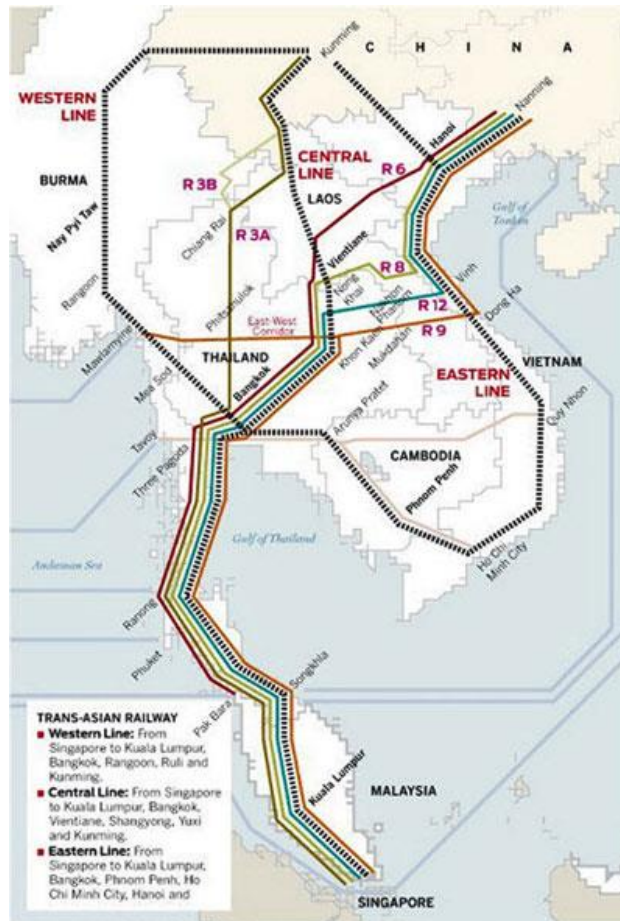
อยู่ 3 แห่ง ได้แก่ ที่ราบสูงเมืองพวน (แขวงเชียงขวาง), ที่ราบสูงนากาย (แขวงคำม่วน) และที่ราบสูงบริเวณ (ภาคใต้)

3. เขตที่ราบลุ่ม เป็นเขตที่ราบตามแนวฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำต่าง ๆ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในเขตพื้นที่ทั้ง 3 เขต นับเป็นพื้นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของประเทศ แนวที่ราบลุ่มเหล่านี้เริ่มปรากฏตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของแม่น้ำโขง เรียกว่า ที่ราบลุ่มเวียงจันทน์ผ่านที่ราบลุ่มสะหวันนะเขต ซึ่งอยู่ตอนใต้เซบั้งไฟและเซบั้งเหียง และที่ราบจำปาสักทางภาคใต้ของลาว ซึ่งปรากฏตามแนวแม่น้ำโขงเรื่อยไปจนถึงชายแดนประเทศกัมพูชา (กรมส่งเสริมการส่งออกกระทรวงพาณิชย์, 2554)

ทั้งนี้ สปป.ลาว เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยในเขตพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชหลายชนิด เช่น อ้อย กาแฟ ยางพารา ข้าว โปด ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ขณะที่ภูมิภาคที่เป็นที่ราบสูงยังเป็นแหล่งต้นน้ำ และช่วยให้แม่น้ำหลายสายในสปป.ลาว มีความแรงและมีพลังงานมากเหมาะแก่การสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า นอกจากนี้ ความอุดมสมบูรณ์ยังทำให้ สปป.ลาว เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อีกด้วย (ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2555)

2.2.2 การคมนาคม และสาธารณูปโภค

การขนส่งทางถนน สปป.ลาวพึ่งพาการขนส่งทางถนนเป็นหลัก โดย 98% ของปริมาณการขนส่งผู้โดยสารทั้งหมด และ 86% ของปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดจะใช้บริการขนส่งทางถนน ถนนในลาวมีระยะทางไม่น้อยกว่า 32,000 กิโลเมตร อย่างไรก็ตาม สปป.ลาวมีถนนที่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาลไม่ถึงครึ่งหนึ่งของถนนทั้งหมด ส่วนใหญ่ยังมีสภาพที่ใช้การไม่สะดวก เป็นหลุมเป็นบ่อ เนื่องจากขาดการลงทุนเพิ่มและซ่อมบำรุง ประกอบกับลักษณะทางกายภาพที่เป็นภูเขา ทำให้ยากต่อการสร้างถนนเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังสปป.ลาวมีการพัฒนาเส้นทางระหว่างประเทศที่สำคัญที่เชื่อมระหว่างไทย สปป.ลาว และจีน ได้แก่ R3A, R8, R9, R12 ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าในภูมิภาคได้มาก และช่วยพลิกสถานะของสปป.ลาวจากการเป็น “Land Lock” สู่การเป็นประเทศที่ช่วยเชื่อมโยงการขนส่งทางถนนในภูมิภาค หรือที่เรียกว่า “Land-linked”

ภาพที่ 3 แผนที่เส้นทางระหว่างประเทศที่สำคัญที่เชื่อมระหว่างประเทศไทย สปป.ลาว และจีน ที่มา: http://www.ksmecare.com/FileUpload/Editor/ImagesUpload/WebContent/News/AECAnalysis_5511190103.jpg (2555)

การขนส่งทางราง ไม่มีบทบาทในการคมนาคมในสปป.ลาวมากนัก เนื่องจากความยากลำบากในการวางระบบรางผ่านภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูง โดยในปัจจุบันมีเฉพาะทางรถไฟจากสะพานมิตรภาพไทย-ลาว (หนองคาย) - ท่านาแล้ง ระยะทาง 3.5 กิโลเมตรเท่านั้น ขณะที่ในอนาคตจีนมีแผนก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงสายแพนเอเชีย สาย Central Line เชื่อมระหว่างคุนหมิง-สิงคโปร์ ซึ่งจะตัดผ่านเข้าสู่สปป.ลาวทางบ่อหาน-บ่อเต็น แต่ปัจจุบันยังไม่คืบหน้ามากนัก

การขนส่งทางอากาศ สปป.ลาวมีสนามบินนานาชาติที่สำคัญ 3 แห่ง ได้แก่ สนามบินนานาชาติวัดไต (เวียงจันทน์) สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง และสนามบินนานาชาติปากเซ เส้นทางการบินส่วนใหญ่เป็นเส้นทางระหว่างสนามบินทั้ง 3 กับเมืองใหญ่ภายในภูมิภาค เช่น

กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ฮานอย โฮจิมินห์ซิตี้ พนมเปญ คุณหมิง ส่วนสนามบินภายในประเทศมี 9 แห่งใน
แขวงหลักทาง (ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2555)

2.2.3 เศรษฐกิจของประเทศลาว

พัฒนาการทางเศรษฐกิจของสปป.ลาวแบ่งได้เป็น 2 ช่วงคือ 1) จากระบบการปลดปล่อย
มาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (ปี 2518-2528) ซึ่งความสัมพันธ์ทางการค้ามุ่งเน้นประเทศ
สังคมนิยมคอมมิวนิสต์เป็นหลัก และ 2) การเริ่มเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจากระบบเศรษฐกิจแบบ
สังคมนิยมมาเป็นเศรษฐกิจระบบตลาด (ปี 2529-ปัจจุบัน) ด้วยการใช้นโยบาย "นโยบายจินตนาการใหม่"
(NEM: New Economic Mechanism) เมื่อปี 2529

ปัจจุบัน อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ปี 2554-2558 เน้นการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปรับปรุงหลักธรรมาภิบาล และอำนวยความสะดวกให้ภาคเศรษฐกิจ ภาครัฐ
และภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ กำหนดให้เศรษฐกิจมีการ
ขยายตัวอย่างมั่นคง โดย GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ต่อปี ให้ประชากรมีรายได้ต่อหัว 1,700 ดอลลาร์
สหรัฐ ภายในปี 2558 เงินเฟ้อต่ำกว่าอัตราขยายตัวของ GDP ให้หนี้สาธารณะต่ำกว่าร้อยละ 45 ของ
GDP และให้เงินออมของเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

สปป.ลาว มีรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะป่าไม้และแร่ธาตุ
เช่น ทองคำ ทองแดง และบ็อกไซต์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตอลูมิเนียมมีเขื่อนหลายแห่งที่ผลิตไฟฟ้า
พลังน้ำส่งไปขายประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งไทย ภาคใต้ของสปป.ลาว เป็นที่ราบสูงที่เป็นแหล่งปลูก
กาแฟคุณภาพดี นอกจากนี้ การท่องเที่ยวก็เป็นแหล่งรายได้ที่เพิ่มความสำคัญขึ้นมา จุดเด่นของ
สปป.ลาว คือธรรมชาติที่ยังบริสุทธิ์และวัฒนธรรมประเพณี สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เมืองหลวง
พระบาง (มรดกโลก) ทุ่งไหหิน น้ำตกคอนพะเพ็ง น้ำตกหลี่ผี และปราสาทวัดพู (มรดกโลก)

การเกษตรเป็นภาคการผลิตหลักของสปป.ลาว แต่ภาคอุตสาหกรรมก็กำลังขยายตัวจนมี
สัดส่วนใกล้เคียงกัน สปป.ลาวมีปริมาณสินค้าส่งออกที่จำกัดและคุณภาพยังไม่ดีนักจึงพยายามส่งเสริม
การผลิตและปรับปรุงมาตรฐานสินค้าให้ดีขึ้น การเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของ สปป.ลาว ทำให้ต้อง
เปิดตลาด ซึ่งฝ่ายลาวเห็นว่าทั้งข้อดีและข้อเสีย เนื่องจากหากไม่ยกระดับคุณภาพสินค้าสปป.ลาวจะ
เสียประโยชน์ แต่รัฐบาลลาวยังเห็นว่าการปิดประตูการค้าไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้อง (สำนักงานส่งเสริม
การค้าต่างประเทศ ณ กรุงเวียงจันทน์, 2553)

สปป.ลาว เป็นประเทศล่าสุดใน ASEAN ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO อย่างเป็นทางการ เมื่อ กุมภาพันธ์ 2556 ช่วยขยายโอกาสทางการค้าและดึงดูดต่างชาติเข้ามาลงทุนในสปป.ลาว เพิ่มขึ้น ขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2556)

2.2.4 การลงทุน และการส่งเสริมการลงทุน

ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของ สปป. ลาว (พ.ศ. 2552) กำหนดรูปแบบ การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติใน สปป.ลาว ไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. ธุรกิจร่วมตามสัญญา (Business Cooperation by Contract) เป็นการร่วมลงทุน ระหว่างนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ ภายใต้สัญญาที่ทำระหว่างกัน (ไม่ต้องจัดตั้งขึ้นเป็น บริษัท) โดยรายละเอียดใน สัญญาต้องระบุอย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของการทำธุรกิจ รูปแบบของ การทำธุรกิจ สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา

2. ธุรกิจร่วมทุน (Joint Venture) เป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนท้องถิ่นและนัก ลงทุนต่างชาติ โดยมีการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นใหม่ โดยนักลงทุนต่างชาติต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน และกิจการต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมด (Total investment)

3. ธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด (100% Foreign Owned Enterprise) เป็นการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติโดยจดทะเบียนตั้งสาขา สำนักงานตัวแทน หรือ บริษัทใหม่โดยใช้เงินลงทุนตัวเองทั้งหมด ทั้งนี้ ไม่มีการจำกัดจำนวนผู้ร่วมทุนต่างชาติ แต่มีการ กำหนดให้ทุนจดทะเบียนต้องมีไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมด (Total investment) ตลอดระยะเวลาดำเนินธุรกิจ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2555)

ประเภทกิจการในสปป.ลาว แบ่งได้ดังนี้

1. กิจการทั่วไปผู้ลงทุนต้องยื่นคำร้องผ่านศูนย์บริการ One Stop Service ของแผนก อุตสาหกรรมและการค้า เพื่อขอขึ้นทะเบียนวิสาหกิจผู้ลงทุนต่างประเทศที่ลงทุนในกิจการทั่วไปต้อง ลงทุนไม่น้อยกว่า 1 พันล้านกีบ กิจการทั่วไปที่ไม่ใช่กิจการควบคุมจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายใน 10 วันทำการสำหรับกิจการควบคุมใช้เวลาพิจารณาไม่เกิน 13 วันทำการ เมื่อได้รับใบทะเบียน วิสาหกิจแล้ว ผู้ลงทุนสามารถดำเนินธุรกิจได้ทันที

2. กิจการสัมปทาน เช่น สัมปทานที่ดิน เหมืองแร่ พลังงานไฟฟ้า สายการบิน โทรคมนาคม ประกันภัย สถาบันการเงิน ผู้ลงทุนต้องยื่นคำร้องผ่านศูนย์บริการ One Stop Service ของแผนกแผนการและการลงทุน เพื่อพิจารณาและนำเสนอรัฐบาลหรือแขวงการค้าเลือก ผู้ลงทุน อาจใช้การเปรียบเทียบการประมูลหรือการประเมินผล เมื่อรัฐบาลหรือแขวงอนุมัติแล้วกระทรวง แผนการและการลงทุนหรือแผนกแผนการและการลงทุนประจำแขวง (แล้วแต่กรณี) จะออกใบ ทะเบียนสัมปทานให้ผู้ลงทุนและผู้ลงทุนต้องดำเนินการภายใน 90 วัน

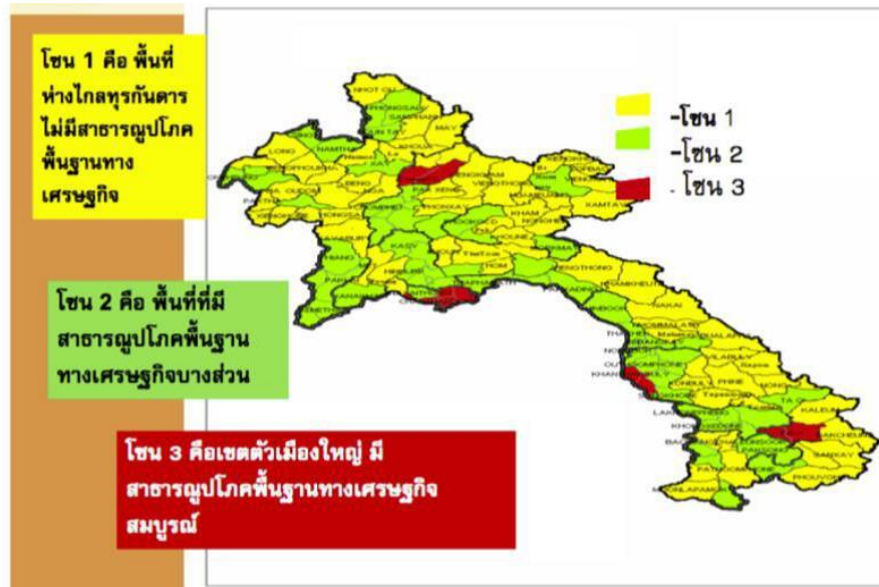
3. กิจการการพัฒนาเขตเศรษฐกิจเฉพาะเขตเศรษฐกิจเฉพาะ คือพื้นที่ที่รัฐบาลอนุมัติให้ผู้ ลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการลงทุนและการประกอบธุรกิจในเขต ดังกล่าว จึงมีระเบียบที่ต่างจากพื้นที่ทั่วไปเขตเศรษฐกิจเฉพาะ มีหลายแบบ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตอุตสาหกรรม เขตการผลิตเพื่อส่งออก เขตการค้าปลอดภาษี เป็นต้น ผู้ประสงค์จะตั้งเขตเศรษฐกิจ เฉพาะต้องยื่นคำร้องผ่านแผนกอุตสาหกรรมและการค้า ซึ่งจะเสนอให้รัฐบาลพิจารณา(สำนักงาน ส่งเสริมการค้าต่างประเทศนครเวียงจันทน์, 2553)

สปป. ลาว ได้มีการกำหนดเขตการส่งเสริมการลงทุน แบ่งออกเป็น 3 เขต ซึ่งพิจารณา ภายใต้อำนาจของสภาพลักษณะทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจสังคม ดังนี้

เขต 1 เป็นเขตที่มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมที่ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นัก ลงทุน และภูมิภาคส่วนใหญ่ยังเป็นเขตภูตอยห่างไกลทุรกันดาร เขตดังกล่าวจะได้รับการส่งเสริม การลงทุนในระดับสูงสุด (ระดับ 1) ซึ่งมีประมาณ 52 อำเภอ

เขต 2 เป็นเขตที่มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่การ ลงทุนและภูมิภาคไม่ทุรกันดารเท่ากับเขตที่ 1 เขตดังกล่าวจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนในระดับ ปานกลาง (ระดับ 2) ซึ่งมีประมาณ 26 อำเภอ

เขต 3 เป็นเขตที่มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม แก่การลงทุน เขตดังกล่าวจึงได้รับการส่งเสริมการลงทุนในระดับต่ำ (ระดับ 3) (กรมส่งเสริมการ ส่งออกกระทรวงพาณิชย์, 2554)

ภาพที่ 4 การกำหนดเขตการส่งเสริมการลงทุนของสปป. ลาว
ที่มา: ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ (2557)

โดยในปี 2555 คณะกรรมการส่งเสริมและจัดการการลงทุน (Committee for Promotion and Management of Investment: CPMI) ของสปป.ลาว มีการปรับปรุงกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อให้มีความเป็นสากล และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีการบังคับใช้อย่างจริงจังตั้งแต่เดือนต.ค.2554 เป็นต้นมา โดยมีการให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนแบ่งตามพื้นที่และประเภทกิจการ ดังนี้

ตารางที่ 1 สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ตามระดับส่งเสริมการลงทุน และเขตการส่งเสริมการลงทุน

กิจการ	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมระดับที่ 1 (สูงสุด) อาทิ โรงแรม 4 ดาว และสถาบันการศึกษา	ยกเว้นภาษีกำไร 10 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 6 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมระดับที่ 2 (ปานกลาง) อาทิ การผลิตรถจักรยานยนต์	ยกเว้นภาษีกำไร 6 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 2 ปี
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมระดับที่ 3 (น้อย) อาทิ ธุรกิจผลิตเครื่องตี๋ม และธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 2 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 1 ปี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจการ	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3
กิจการส่งเสริมเฉพาะ ได้แก่ การสร้างโรงพยาบาล โรงเรียน อนุบาล โรงเรียนวิชาชีพ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศูนย์ค้นคว้าวิจัย กิจการ สาธารณูปโภคบางโครงการ	ยกเว้นค่าเช่าหรือ ค่าสัมปทาน 15 ปี และยกเว้น ภาษีกำไรเพิ่มอีก 5 ปี	ยกเว้นค่าเช่าหรือค่า สัมปทาน 10 ปี และ ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก 5 ปี	ยกเว้นค่าเช่าหรือ ค่าสัมปทาน 3 ปี และยกเว้นภาษี กำไรเพิ่มอีก 5 ปี

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2555)

นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังมีเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะ ซึ่งได้รับอนุมัติจากรัฐบาลแล้วรวม 10 เขตดังนี้

- 1) เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนแขวงสะหวันนะเขต
- 2) เขตเศรษฐกิจพิเศษบ่อเต็นแดนคำแขวงหลวงน้ำทา
- 3) เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำแขวงบ่อแก้ว
- 4) เขตเศรษฐกิจเฉพาะลองแต็งเวียงจันทน์นครหลวงเวียงจันทน์
- 5) เขตเศรษฐกิจเฉพาะเวียงจันทน์-โนนทองนครหลวงเวียงจันทน์
- 6) เขตเศรษฐกิจเฉพาะภูเขียวแขวงคำม่วน
- 7) เขตเศรษฐกิจเฉพาะบึงธาตุหลวงนครหลวงเวียงจันทน์
- 8) เขตเศรษฐกิจเฉพาะดงโพสึนครหลวงเวียงจันทน์
- 9) เขตเศรษฐกิจเฉพาะท่าแขกแขวงคำม่วน
- 10) เขตพัฒนาชายแดนหรือชายเขษฐากวมรวมนครหลวงเวียงจันทน์

เขตเศรษฐกิจพิเศษของสปป. ลาว ที่ได้รับการพัฒนาและพร้อมรับการลงทุนมี 3 แห่ง คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษบ่อเต็นแดนคำแขวงหลวงน้ำทา เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำแขวงบ่อแก้ว และเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นที่สนใจของนักลงทุน เนื่องจากมีจุดเด่นในด้านทำเลที่ตั้งใกล้บริเวณชายแดนไทย-สปป.ลาวบนเส้นทาง R9 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต)

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor-EWEC) และอยู่ในกรอบความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transport Agreement: CBTA) รัฐบาลลาวคาดหวังว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนจะเป็นแหล่งอุตสาหกรรมอันทันสมัยของประเทศ และช่วยสร้างอาชีพรวมถึงยกระดับความรู้ความสามารถด้านฝีมือแรงงานของประเทศ โดยมีนักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนจำนวน 3 รายได้แก่ 1) Savan City Co., Ltd ซึ่งเข้าไปลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ 2) Nanon Logistics Laos Co., Ltd ลงทุนด้านโลจิสติกส์ และ 3) Double A logistic Co., Ltd ลงทุนด้านโลจิสติกส์โดยเป็นบริษัทในเครือกระดาศ Double A

การลงทุนจากชาติอื่น ๆ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เช่น บริษัท Essilor (นักลงทุนฝรั่งเศส) มีแผนในการร่วมทุนกับบริษัทจากจีนเพื่อผลิตแบตเตอรี่สำรอง โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาและยุโรป มูลค่าการลงทุนประมาณ 2 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และบริษัทโตโยต้า (นักลงทุนญี่ปุ่น) ที่สนใจเข้าไปลงทุนโรงงานผลิตอุปกรณ์ตกแต่งภายในรถยนต์ เพื่อส่งออกมูลค่าการลงทุน 5.6 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็นต้น (ชาติรส, 2556)

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของการทำวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สถิติหรือเทคนิคเชิงปริมาณที่นำมาใช้วิเคราะห์ และเครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้วิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยการนำข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ เช่น ข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุนของประเทศจีนในประเทศลาว ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือรวบรวมข้อมูล บทความ หนังสือ ตลอดจนอินเทอร์เน็ต

3.2 แหล่งที่มาของข้อมูล

- หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

3.3 การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย เช่น ลงทุนของจีนในประเทศลาว จากนั้น นำข้อมูลมาเรียบเรียงใหม่ตามขอบเขตของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับ

3.4 วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

- ศึกษานโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีน โดยศึกษาถึงที่มาและความสำคัญ
- ศึกษาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยศึกษาถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ สาขาความร่วมมือ ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนา การรวมกลุ่มและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
- ศึกษาการลงทุนของจีนในลาว โดยศึกษาโครงการหลักของจีนในลาว

3.5 สถิติหรือเทคนิคเชิงปริมาณที่นำมาใช้วิเคราะห์

- อัตราการขยายตัวและร้อยละ
- สถิติเบื้องต้น

3.6 เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

- วิธีการ SWOT Analysis

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 นโยบายมุ่งสู่จีนตะวันตก (Go-West Policy): นโยบายพัฒนาภาคตะวันตก (Xibu Da Kaifa)

เนื่องจากการที่จีนได้มีการปฏิรูปโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ และใช้นโยบายเปิดประเทศตั้งแต่ปี ค.ศ.1979 ส่งผลให้ภายในเวลาไม่ถึง 20 ปี เศรษฐกิจจีนมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว หากแต่การพัฒนาที่ประสบความสำเร็จดังกล่าวนี้ กลับกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ทางภาคตะวันออกของจีน และยังสามารถสร้างปัญหาอื่น ๆ ตามมา สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันระหว่างภูมิภาคที่ขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากรในภาคตะวันตกและชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศ

2. ปัญหาช่องว่างในการบริหารจัดการทางธุรกิจ โดยเปรียบเทียบมณฑลทางด้านตะวันออกมีการติดต่อกับต่างชาติมากกว่า จึงมีการบริหารจัดการทางธุรกิจที่เป็นสากล และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขณะที่พื้นที่ด้านตะวันตกยังคงเป็นเศรษฐกิจที่พึ่งภาคการเกษตร และผลิตอุตสาหกรรมหนักที่ยังคงมีความล้าหลังทางด้านเทคโนโลยี

3. ปัญหาการแข่งขันและกีดกันระหว่างรัฐบาลในระดับท้องถิ่น เนื่องด้วยระบบกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลาง ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจเชิงธุรกิจ ส่งผลให้รัฐบาลเหล่านั้นต่างกระตือรือร้นที่จะส่งเสริมหรือริเริ่มมาตรการดึงดูดการลงทุนต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาภูมิภาคของตน จนเกิดการแข่งขันกันเองในระหว่างรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งล้วนแต่อิสระไม่ขึ้นแก่กันและกัน และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งได้

4. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่นในการดำเนินนโยบายระดับมหภาค เนื่องจากการกระจายอำนาจให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นในการจัดการด้านงบประมาณ ด้านการคลัง และการเปิดโอกาสให้รัฐบาลเหล่านั้น สามารถจัดการกับพื้นที่เศรษฐกิจในท้องถิ่นของตนในรูปแบบที่แยกย่อยมากมายภายใต้ชื่อต่าง ๆ เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจขนาดเล็ก และพื้นที่การค้าเสรี เป็นต้น พื้นที่เศรษฐกิจเหล่านี้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน มีความหลากหลายของมาตรการและกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการจะนำมาใช้ดึงดูดเงินทุนต่างชาติ จนอาจจะกระทบนโยบายหรือมาตรการในระดับมหภาคของรัฐบาลกลาง เช่น การควบคุมเงินเฟ้อ หากไม่สามารถนำมาใช้บังคับอย่างเข้มงวดใน

ระดับภูมิภาค เนื่องด้วยความเป็นพื้นที่พิเศษทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นนั้น ๆ ในที่สุดอาจจะกลายเป็นอุปสรรคต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมหภาคโดยรวมได้

5. ปัญหาความไม่พอใจของนักธุรกิจหรือวิสาหกิจจีนที่มีต่อมาตรการและสิทธิพิเศษที่ทางการเงินนำมาใช้ดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยที่นักธุรกิจจีนเหล่านี้กลับไม่ได้รับสิทธิพิเศษเหล่านั้น และเริ่มมีการเรียกร้องเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ทำให้ต่อมาทางการเงินจึงต้องยอมเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการชาวจีนได้รับสิทธิพิเศษในพื้นที่เศรษฐกิจได้เท่าเทียมกับต่างชาติ และปี ค.ศ.1995 ทางการเงินได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบภาษีให้เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ ทำให้ความแตกต่างระหว่างความพิเศษหรือไม่พิเศษของท้องถิ่นต่าง ๆ ลดน้อยลง (สร้อยรัตน์, 2555)

สืบเนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นประกอบกับการที่รัฐบาลจีนหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างสมดุล (Development rebalancing) โดยการเน้นความสำคัญในการพัฒนาภูมิภาคตะวันตก เพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาความแตกต่างทางรายได้ระหว่างภูมิภาค ในเดือนมกราคม ปี 2000 รัฐบาลจีนภายใต้การนำของนายจูหรงจี ได้ประกาศยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันตก ที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa (西部大开发) หรือ Great Western Development Strategy โดยครอบคลุมมณฑลตอนในทางตะวันตก 6 มณฑล ได้แก่ มณฑลกานซู ซิงไห่ ส่านซี ชี้อชวน กุ้ยโจวยูนนาน และเขตปกครองตนเอง 5 เขต ได้แก่ เขตปกครองตนเองซินเจียงหนิงเซีย กวางสี มองโกเลียใน และทิเบต รวมทั้งมหานครฉงชิ่ง สรุปรวมทั้งสิ้น 6 มณฑล 5 เขตปกครองตนเองและ 1 มหานคร หรือเรียกรวมได้ว่า 12 มณฑลจีนตะวันตก (สุนันทา, 2550)

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่าการที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศ เพื่อสร้างความเท่าเทียมและสมดุลในการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ ของจีน โดยรัฐบาลจีนจะเข้าไปลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค และการศึกษา เพื่อจูงใจนักลงทุนและให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้เข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552) ด้วยคาดหวังว่าการลงทุนจากต่างชาติจะเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความพร้อมในการเปิดภูมิภาคนี้่ออกสู่โลกภายนอกต่อไป

นอกจากนี้ นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนยังมีความสอดคล้องกับโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (The Greater Mekong Subregion : GMS) ในการพัฒนาขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างกัน ทางการเงินจึงให้ความสำคัญกับอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และให้การสนับสนุนทางการเงินเป็นอย่างดี เป็นโอกาสของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้อีกด้วย

4.2 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregional Economic Cooperation: GMS-EC)

ภาพที่ 5 แผนที่แสดงประเทศสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
ที่มา: <http://en.aectourismthai.com/images/blog/content1/20140401121509.png> (2557)

แผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศเริ่มในปี 2535 โดยการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการจากธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB) เพื่อจัดทำกรอบแผนยุทธศาสตร์พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในลักษณะเกื้อกูลกันบนพื้นฐานของความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศ โดยใช้การสนับสนุนทั้งทางการเงินและ

ทางวิชาการจาก ADB เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาอนุภูมิภาค เริ่มจากการเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมขนส่งและพลังงาน

การพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยลดต้นทุนทางการค้าผ่านแดน การขนส่ง และการผลิตร่วม
2. ส่งเสริมการลงทุนผ่านแดนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมความร่วมมือทางการเงิน เทคโนโลยี การตลาด การผลิต
3. สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนผู้อยู่อาศัยด้วยการยกระดับรายได้พัฒนาทักษะฝีมือ
4. พัฒนาแนวพื้นที่พัฒนาให้เกิดความยั่งยืนทางการเงินเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม

ในปัจจุบันทั้ง 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขงคือไทยพม่าลาวจีน (ยูนนานและกวางสี) เวียดนามและกัมพูชา ได้กำหนดแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ 3 แนวพื้นที่ ได้แก่

แนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) เชื่อมโยงพม่า-ไทย-ลาว-เวียดนาม ระยะทาง 1,500 กิโลเมตร ได้แก่ เมาะละแหม่ง-เมียวดี/แม่สอด-พิษณุโลก-ขอนแก่น-กาฬสินธุ์-มุกดาหาร/สะพานนะเขต-ดองฮา-ดานัง

แนวเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) 2 เส้นทางหลัก ได้แก่เชื่อมโยงจีน-พม่า/ลาว-ไทย (คุนหมิง-เชียงรุ่ง-ต้าหลัว-เชียงตุง-ท่าขี้เหล็ก/แม่สาย-กรุงเทพฯและคุนหมิง-เชียงรุ่ง-บ่อเต็น-หลวงน้ำทา-ห้วยทราย/เชียงของ-กรุงเทพฯ) ระยะทางประมาณ 1,280 กิโลเมตรและจีน-เวียดนาม (คุนหมิง-ฮานอย-โฮฟอง)

แนวตอนใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) เชื่อมโยงไทย-กัมพูชา-เวียดนาม 3 เส้นทาง ได้แก่ กรุงเทพฯ-รัฐประเทศ/ปอยเปต-พนมเปญ-โฮจิมินห์ซิตี้-วังเตา ระยะทาง 1,005 กิโลเมตร กรุงเทพฯ-ตราด/เกาะกง-สแรมเปิล-กัมปอต-ฮาเตียน-กามู-นำเซา ระยะทาง 907 กิโลเมตร กรุงเทพฯ-เสียมราฐ-สตริงเตร็ง-รัตนคีรี-OYadav-Play Ku-QuyNhon ระยะทาง 1,150 กิโลเมตร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงพื้นที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554)

แผนงาน GMS มีความร่วมมือครอบคลุม 9 สาขา ได้แก่ 1) คมนาคมขนส่ง 2) โทรคมนาคม 3) พลังงาน 4) ท่องเที่ยว 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 6) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) การอำนวยความสะดวกการค้า 8) การลงทุน และ 9) การเกษตร

สำหรับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนา แบ่งเป็นในระดับประเทศ และระดับกลุ่ม GMS

1. ในระดับประเทศ กระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่พัฒนา ซึ่งเป็นพื้นที่ยากจนส่งผลต่อการกระจายรายได้ และบรรเทาความยากจนประชาชน ผ่อนคลายกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงทั้งภายใน และประเทศเพื่อนบ้าน บริการทางการศึกษาสาธารณสุข เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. ระดับกลุ่ม GMS ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอนุภูมิภาค นำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ GMS กับกลุ่มประเทศอื่นในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation and Integration) แบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ

1. ระดับอนุภูมิภาค GMS program ที่ ADB ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาของอนุภูมิภาคนี้ ถึงแม้ว่าความช่วยเหลือส่วนใหญ่จะเป็นการให้เงินทุนในการพัฒนา และก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน

2. ระดับภูมิภาค ASEAN และ AFTA มีส่วนช่วยในการเปิดเสรีทางการค้าและการลดภาษีระหว่างกันได้มาก ยูนนานจึงเปรียบเสมือนเป็นตัวเชื่อมสำคัญระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศใน GMS

3. ระดับพหุภาคี ประเทศสมาชิกของ GMS ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ WTO โดย สปป.ลาว เป็นประเทศล่าสุดที่เข้าร่วมสมาชิก เป็นสิ่งบ่งบอกว่า ประเทศนั้น ๆ ได้ประสบความสำเร็จในการเปิดการค้าระหว่างประเทศ รวมไปถึงการลงทุนและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุนระหว่างประเทศด้วย (sainarong, 2550)

4.3 การลงทุนของประเทศจีนในประเศลาว

ลาวเป็นหนึ่งในประเทศด้อยพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของประเทศลาวได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2006 เฉลี่ยมากกว่า 7% ต่อปี ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวประชากร (GDP per capita) เพิ่มขึ้นถึงสองเท่า จาก 472 เหรียญสหรัฐ ในปี 2005 เป็น 1303 เหรียญสหรัฐ ในปี 2012 เนื่องจากเศรษฐกิจบนพื้นฐานภาคเกษตรกรรม (Agriculture-Based Economy) ก็กับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจากการไหลเข้ามาของกระแสเงินจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จากการรายงานการลงทุนนี้ได้เพิ่มขึ้นมากกว่าสิบเท่า จาก 28 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2005 เพิ่มเป็น 294 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 2012

ประเทศจีนเป็นหนึ่งในสามของประเทศผู้ลงทุนรายใหญ่ในลาวมาตั้งแต่ปี 2000 ซึ่งพร้อมจะแทนที่ไทยและเวียดนาม ในช่วง 11 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2012-2013 จีนได้เข้ามาลงทุนโดยตรงในลาว มีมูลค่ากว่า 1.33 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่เงินจะถูกจัดเป็นอันดับที่สองหากยึดตามมูลค่าเงินทุนสะสม (FDI Stock) รองจากเวียดนาม ที่มีมูลค่าประมาณ 3 พันล้านเหรียญสหรัฐ เมื่อ

พิจารณาจากปี 2006 ถึง 2010 จะเห็นได้ว่ามูลค่าการออกไปลงทุนในต่างประเทศของจีนต่อลาว
 เกือบอยู่ในระดับเดียวกันกับประเทศเพื่อนบ้าน (ihlo, 2014)

ตารางที่ 2 การออกไปลงทุนในต่างประเทศของประเทศจีนในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศ	ค.ศ.2006	ค.ศ.2007	ค.ศ.2008	ค.ศ.2009	ค.ศ.2010	ค่าเฉลี่ย
Indonesia	56.9	99.1	174.0	226.1	201.3	151.5
Laos	48	154.4	87	203.2	313.6	161.2
Malaysia	7.5	-32.8	34.4	53.8	163.5	45.3
Philippines	9.3	4.5	33.7	40.2	244.1	66.4
Thailand	15.8	76.4	45.5	49.8	699.9	177.5
Vietnam	43.5	110.9	119.8	112.4	305.1	138.4

ที่มา: IHLO (2014)

แนวโน้มการลงทุนของจีนในลาวถูกกำหนดด้วยยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง
 จีนกับอาเซียน ตลอดจนกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (The
 Greater Mekong Subregion : GMS) โดยจีนมีมณฑลยูนนานเป็นตัวตั้งสำคัญ เป็นเมืองหน้าด่าน
 ของจีนภาคตะวันตกที่จะมุ่งลงใต้เชื่อมกับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ทั้งนี้ก็เนื่องจากยูนนานเป็นมณฑลชั้นใน
 ที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ซึ่งในอดีตนั้นยูนนานจึงเป็นเพียงมณฑลที่คอยส่งสินค้าไปขายยังเมืองท่าตาม
 ชายฝั่งทะเลตะวันออกของจีนเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศของรัฐบาลจีนที่ได้เริ่มลงมือปฏิบัติ
 อย่างจริงจังนับจากปี 2522 เป็นต้นมา ก็ได้ทำให้มณฑลยูนนานนั้นมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่าง
 รวดเร็ว แต่ก็ยังน้อยกว่ามณฑลในชายฝั่งทะเลตะวันออกของจีนที่มีการติดต่อกับโลกภายนอกทั้งใน
 ด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้รัฐบาลจีนได้กำหนดไว้
 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 10 ด้วยการตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาพื้นที่มณฑลภาคตะวันตก ซึ่ง
 รวมถึงยูนนานด้วยนั้นให้เป็นประตูมุ่งสู่ใต้ของจีน ด้วยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานทาง
 เศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
 อย่างครบวงจร (ทรงฤทธิ์, 2552)

ดังนั้น จีนจึงมุ่งส่งเสริมให้ลาวกลายเป็นพื้นที่เชื่อมโยงจีนเข้ากับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 โดยเฉพาะไทย ซึ่งโครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมนี้เป็นส่วนหนึ่งในการบูรณาการเศรษฐกิจ
 ดังกล่าว ทั้งในแง่การเคลื่อนย้ายทุน การประกอบการ แรงงาน และสินค้า โครงการนี้ได้รับการ

ส่งเสริมโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเพื่อส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจนี้อยู่ในแผนงานการพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ หรือระเบียงเศรษฐกิจแนวเหนือใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) โดยจีนพยายามผลักดันให้มีการพัฒนามณฑลยูนนานที่เป็นมณฑลหนึ่งในภาคตะวันตกให้เป็นประตูเชื่อมกับอาเซียน ตามนโยบาย “มุ่งสู่ใต้ของจีน” (Go to South)

การสนับสนุนให้ลาวเป็นพื้นที่เชื่อมโยงจีนเข้ากับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของลาวที่ต้องการเปลี่ยนข้อด้อยทางภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล (Land Locked) เป็นตัวกลางเชื่อมประเทศเพื่อนบ้านเข้าด้วยกัน (Land Linked) ทั้งนี้ ผลประโยชน์ที่ลาวจะได้รับจากการเป็น Land Linked นอกจากจะอยู่ที่อุตสาหกรรมขนส่งสินค้าแล้ว มูลค่าการค้าและการลงทุนในธุรกิจประเภทต่าง ๆ ยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ของการโยกย้ายฐานการผลิตและการเปิดพื้นที่ธุรกิจใหม่ในลาว แนวโน้มนี้คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะที่เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) มีผลบังคับใช้ทั่วอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 (คมสัน, 2554)

อีกทั้ง รัฐบาลลาวเองยังได้ออกนโยบายส่งเสริมการลงทุน และสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นบริการ One-stop Service จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจดทะเบียนการลงทุน และการจัดการด้านแรงงาน การได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าอุปกรณ์ยานพาหนะ และวัตถุดิบเพื่อการก่อสร้างการได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีกำไร (Profit Tax) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT) ตามประเภทของการลงทุน การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เอื้อต่อการลงทุน เป็นต้น (ชาติรส, 2556)

ความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้นระหว่างลาวกับจีนทำให้การลงทุนของจีนในลาวมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเป็นโครงการที่ได้รับการลงทุนจากต่างชาติมากที่สุด รวมมูลค่าถึง 1.56 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2013 ตามด้วยโครงการเหมืองแร่ที่มีมูลค่าการลงทุน 1.09 พันล้านเหรียญสหรัฐ ผู้ลงทุนหลักจากจีนได้ตั้งเป้าหมายอย่างมีกลยุทธ์ต่อโครงการไฟฟ้าพลังน้ำของลาว รวมไปถึงโครงการเหมืองแร่ ทองแดงและสินแร่ต่างๆ ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าสองถึงสามของมูลค่าการส่งออกให้กับประเทศจีน การลงทุนทั้งสองกลุ่มนี้คิดเป็นมูลค่าเกินกว่าครึ่งของการลงทุนสะสมทั้งหมดของจีนในประเทศลาว ส่วนการลงทุนทางด้านเกษตรกรรมนั้นจะมุ่งความสนใจไปที่การป่าไม้และพืชผลทางการเกษตร สำหรับการส่งออกไม้และยางกลับไปยังจีน ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน การลงทุนในต่างประเทศของจีนทำให้ลาวกลายมาเป็นประเทศ

ฐานทรัพยากรธรรมชาติให้กับจีนในพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับจีน และในขณะเดียวกันก็เป็นฐานการส่งออกให้กับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงตัวเลขของการค้าปีต่อปีระหว่างจีนและลาวได้กระโดดเพิ่มจาก 38% เป็น 174% ในระหว่างปี 2005 และ 2013 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 86% ต่อปี มูลค่าการส่งออกให้จีนได้เพิ่มมากขึ้นถึง 300 เท่า ในขณะที่การส่งออกให้ประเทศอื่น ๆ มูลค่าเพิ่มขึ้นเพียง 3-4 เท่า เท่านั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศลาวได้ให้ความสนใจในเรื่องการส่งออกและการเข้ามาลงทุนในประเทศของประเทศจีนมากจนไม่อาจปฏิเสธได้

ตารางที่ 3 โครงการหลักของประเทศจีนในประเทศลาว

โครงการ	บริษัท	ปริมาณเงินลงทุน
โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ Nam Lik 1-2 (2007-2010)	Sinohydro and China Three Gorges Corporation - China International Water and Electric Corporation	149 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เงินกู้พาณิชย์จาก China Development Bank)
โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ Xepone 3 (2008)	China National Machinery & Equipment Import & Export Corporation	
โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ Nam Khan 2 (2009-)	Sinohydro and Electricite Du Laos	430 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เงินกู้พิเศษจาก China Exim Bank)
โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ Nam Ou (2011-)	Sinohydro	2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (กู้จาก China Development Bank)
โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ Nam Ngiep 1 (2014-2019)	China Three Gorges Corporation - China International Water and Electric Corporation	868 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
โครงการเหมืองแร่ โครงการแร่ลูมิเนียมในจังหวัด จำปาศักดิ์ (2007-)	China Nonferrous Metals Int'l Mining Co., Ltd.	
เหมืองแร่ Sepon Mine (2009-2020)	China Minmetals Corp - Minmetals Resources	1.39 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
โครงการเหมืองแร่โปแตช ในจังหวัดคำม่วน	Asian Potash Corp. Ltd.	50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (กู้จาก China-ASEAN Fund)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	บริษัท	ปริมาณเงินลงทุน
โครงการรถไฟ เวียงจันทน์ - จีน (2013-2018)	China Railways Corporation	7 พันล้านเหรียญสหรัฐ (กู้จาก China Exim Bank)
อื่นๆ โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ (2006-) โรงไฟฟ้าพลังความร้อนหงสา (2010-2015) โครงการเคลื่อนย้ายพลังงาน และ สถานีหม้อแปลงย่อย เริ่มในปี 2015 โครงการ ASEM VILLA (2011- 2012)	Sinohydro China National Electric Engineering Co., Ltd. Beijing KeDong Electric Power Control System Co. Ltd Sinomach - CAMC Engineering	68 ล้านเหรียญสหรัฐ 1.68 พันล้านเหรียญสหรัฐ 100 ล้านเหรียญสหรัฐ

ที่มา: IHLO (2014)

4.3.1 โครงการด้านพลังงาน

รัฐบาลลาวให้ความสำคัญโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำเป็นอันดับต้นเพื่อนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการขายกระแสไฟฟ้ามาแก้ปัญหาความยากจนให้แก่ประเทศ อีกทั้งยังวางแผนที่จะเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำให้ได้ประมาณ 3,856 เมกะวัตต์ภายในปี 2015 นี้ เพื่อส่งออกไปยังภูมิภาคลุ่มน้ำโขง อาจกล่าวได้ว่าลาวได้รับผลผลิตจากไฟฟ้าพลังงานน้ำเพียง 15 % เท่านั้น จากเขื่อนหลัก 16 แห่ง และโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก 37 โรง และมีการวางแผนที่จะเพิ่มโครงการอีก 40-50 โครงการภายในปี 2025 อีกด้วย

ในทศวรรษที่ผ่านมาการลงทุนของจีนในลาว 32% นี้คิดเป็นมูลค่าถึง 3 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในด้านพลังงาน เพื่อเป็นการบรรเทาการแข่งขันที่ดุเดือดของตลาดภายในประเทศ บริษัทพลังงานจากจีนจึงได้เข้ามาลงทุนกับโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำในลาว รวมไปถึงพม่าและกัมพูชา และยังมีระบบโครงข่ายส่งไฟฟ้า และการค้ากับจีน และในตลาดอาเซียนอีกด้วย ในปี 2010 บริษัท China Southern Power Grid (CPSG) จากจีนได้สร้างข้อตกลงกับลาวในการสร้างระบบโครงข่ายไฟฟ้าระหว่างประเทศ และโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ Nam Tha 1 ส่วนบริษัท Xian Electronic Engineering Company และบริษัท Teda Company จากจีนก็ได้เข้ามาลงทุนกับการส่งพลังงานไฟฟ้าในไทย เพื่อที่จะได้สามารถนำเข้าพลังงานจากลาวได้มากขึ้น ในขณะที่ลาวเป็นเครือข่ายผู้ส่งออกพลังงานไฟฟ้าให้ไทย แต่ 90% ของพลังงานในสี่จังหวัดทางตอนเหนือของลาว

นำเข้าจากจีนตั้งแต่ปี 2009 ดังนั้นโครงการพลังงานต่างประเทศกำลังจะกลายมาเป็นตัวสร้างรายได้ให้กับบริษัทพลังงานของจีนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการซื้อขายพลังงานแบบพหุภาคีในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

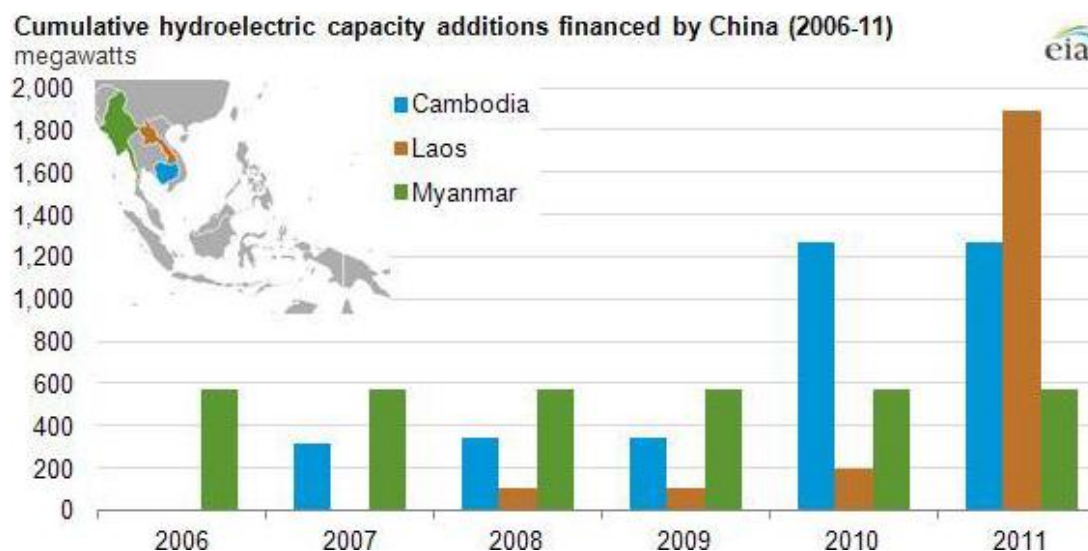

ภาพที่ 7 เขื่อน Nam Ngiep 1

ที่มา: <http://www.manager.co.th/asp-bin/Image.aspx?ID=2549298> (2556)

ถึงแม้ว่าโครงการพลังงานน้ำส่วนใหญ่ของลาวจะร่วมมือกับเวียดนามและไทย เพื่อส่งออกพลังงานระหว่างสองประเทศ แต่ในปี 2012 จีนก็ขยับตามมาติด ๆ ตามข้อมูลจาก International Rivers จีนมีโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำที่อยู่ภายใต้การก่อสร้าง คือโครงการ Nam Ngum 5 (หลวงพระบางและเชียงขวาง) และอีกสิบโครงการอยู่ระหว่างการวางแผน และศึกษาความเป็นไปได้ โครงการเขื่อน Nam Ou ที่ประกอบด้วยเจ็ดเขื่อน มีมูลค่าถึง 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ เรียกได้ว่าเป็นโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำของจีนที่ใหญ่ที่สุดในลาว ซึ่งมีการกู้เงินลงทุนจาก China Development Bank และทำสัญญากับบริษัท SinoHydro ส่วนโครงการเขื่อน Nam Ngiep 1 ทำสัญญากับ China Three Gorges Corp. โครงการสร้างเขื่อนดังกล่าวเหล่านี้ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการรื้อถอนหมู่บ้านนับหมื่นและที่อยู่อาศัยของชาวบ้านในท้องถิ่นเพื่อสร้างเขื่อน นอกจากนี้ยังมีบริษัทอื่น ๆ ได้แก่ China National Electrical Equipment Corp., China International Water, Electrical Cooperation CWE, Datang International Power Generation Co., China Three Gorges Corp และบริษัท Norinco International Cooperation เป็นต้น

ภาพที่ 8 แผนภูมิแท่งแสดงโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในประเทศกัมพูชา ลาว และพม่าที่ได้รับทุนจากประเทศจีน (2006-2011)

ที่มา: IHLO (2014)

4.3.2 โครงการเหมืองแร่

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ถือเป็นประเทศที่มีแร่ธาตุทรัพยากรธรณีอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับที่ราบหุบเขา อันเกิดจากการยกตัวของแผ่นทวีปเก่า และมีภูเขาไฟที่ดับแล้วหลายแห่ง จากการสำรวจได้ค้นพบสายแร่ธาตุและโลหะมีค่าต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จึงเป็นโอกาสให้รัฐบาลลาวนำทรัพยากรเหล่านั้นมาพัฒนาประเทศ ผ่านทางการให้สัมปทานต่อบริษัทต่างชาติ (ธีรภัทร, 2555)

บริษัท China Minmetals Corporation ได้ซื้อบริษัทเหมืองแร่ของออสเตรเลีย ชื่อว่า Oz Minerals ในปี 2009 ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัท Lanxang Minerals เจ้าของเหมือง Sepon แขวงสะหวันนะเขตของลาว จึงมีสิทธิในบริษัทเหมืองแร่ทองแดงและทองคำในลาว โครงการดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7 ของ GDP ของลาวในปี 2010 และปริมาณการผลิตทองแดงของเหมือง Sepon ในปี 2013 สูงถึง 850,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 746 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2557) โดยถือว่าเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่สุดและได้ส่งออกทองคำ และทองแดงไปต่างประเทศนับตั้งแต่ปี 2003

ภาพที่ 9 เข้มือง Sepon แขวงสะหวันนะเขต

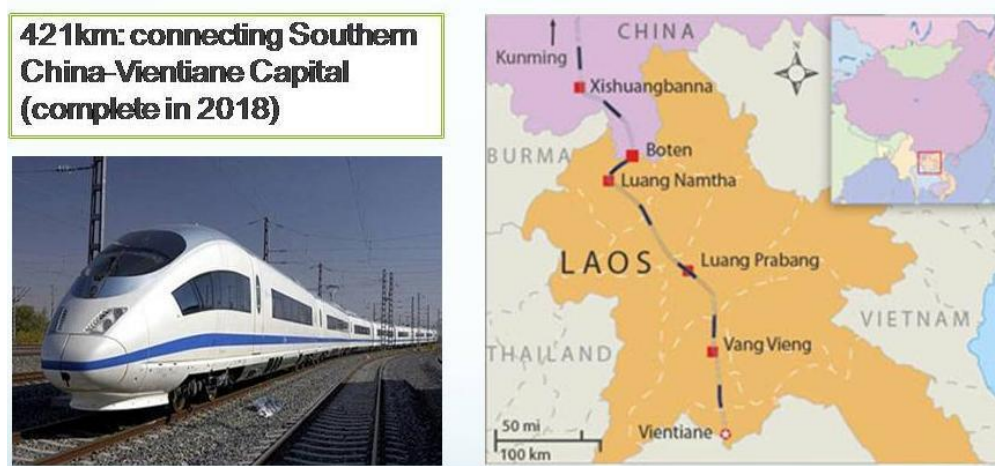
ที่มา: <http://mpics.manager.co.th/pics/Images/556000015222802.JPG> (2556)

นอกจากนี้กลุ่มทุนจีนยังมี โครงการขุดค้นแร่บ็อกไซต์และการสร้างโรงงานผลิตอลูมิเนียม ในแขวงจำปาสักและเซกอง ซึ่งจะเริ่มขุดค้นและผลิตแร่ดังกล่าวนี้ในปี 2012 และ 2015 ใช้เงินลงทุน รวมกันมากกว่า 4 พันล้านเหรียญสหรัฐ สัมปทานขุดค้นแร่เหล็กในแขวงเชียงขวาง สัมปทานการขุด ค้นและก่อสร้างโรงงานหลอมเหล็กที่เมืองวังเวียงในแขวงเวียงจันทน์ โครงการขุดค้นแร่ดีบุกในแขวง คำม่วน โครงการขุดค้นแร่สังกะสีที่วังเวียง โครงการขุดค้นแร่โปแตสเซียมในแขวงเวียงจันทน์ โครงการขุดค้นแร่ทองคำ เงินและทองแดงในแขวงหลวงพระบางและแขวงอุดมไซ ซึ่งจะเริ่มการผลิต เพื่อส่งออกต่างประเทศภายใน 1-3 ปีข้างหน้านี้ก็คือส่วนที่จะสร้างรายรับให้กับรัฐบาลลาวได้มาก ขึ้นไปอีกนับเท่าทวีคูณ

อย่างไรก็ดี ปัญหาที่บรรดาองค์กรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งในภูมิภาคอาเซียนและ ในระดับสากลมีความเป็นห่วงมากที่สุดต่อการขุดค้นแร่ธาตุในลาว ก็คือปัญหาผลกระทบที่จะเกิด ขึ้นกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่จะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ท้องถิ่น (ทรงฤทธิ์, 2555) ต้องอพยพออกจากที่ทำกินเพื่อเปิดทางให้บริษัทต่างชาติที่ได้รับสัมปทาน เข้าดำเนินการ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4.3.3 โครงการรถไฟ

สำหรับโครงการที่ใหญ่ที่สุดของจีนในลาว คือโครงการสร้างรถไฟความเร็วสูงที่เชื่อมกับ กัมพูชา ไทย และยาวลงไปถึงสิงคโปร์ รถไฟที่มีความเร็วสูงถึง 420 กิโลเมตรต่อชั่วโมงนี้จะเชื่อมโยง เวียงจันทน์ในลาวและยูนนานของจีน คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2018 ใช้เงินทุนในการสร้าง ทั้งหมดกว่า 7.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยกู้จาก China Exim Bank อย่างไรก็ตาม ลาวก็เกิดความ กังวลที่ว่าประเทศจะมีภาระหนี้มากถึง 86% ของค่า GDP ซึ่งมีมูลค่าถึง 8.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ยังมีการเปิดเผยอีกว่าการชดใช้หนี้นี้อาจจะต้องจ่ายด้วยทรัพยากร ซึ่งรวมไปถึงการส่งออก สินแร่ของประเทศมากถึง 5 ล้านตันต่อปี ซึ่งหลัก ๆ ก็คือ แร่โพแทสเซียมที่ต้องส่งออกให้จีนจนถึงปี 2020 นอกจากนี้โครงการรถไฟความเร็วสูงนี้ยังทำให้เกิดข้อกังขาเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบจากการตัดไม้ทำลายป่า และการขับไล่เกษตรกรออกจากพื้นที่ โครงการ

ภาพที่ 10 โครงการรถไฟความเร็วสูงที่เชื่อมโยงภาคใต้ของประเทศจีนกับเมืองหลวงเวียงจันทน์ ที่มา: IHLO (2014)

4.3.4 ภาคเกษตรกรรม

ส่วนการลงทุนภาคเกษตรกรรมนั้น ในปี 2011 มีโครงการด้านเกษตรกรรมที่ลงทุนโดย บริษัทจีน ได้รับการอนุมัติทั้งหมด 67 โครงการ มูลค่า 233 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 69% ของโครงการถูกลงทุนมาตั้งแต่ปี 2006 และหนึ่งในสามของโครงการเป็นโครงการปลูกยางพารา บริษัทด้านการเกษตร Beidahuang จากจีนได้ทำสัญญา MOU กับรัฐบาลลาว โดยระบุว่า จะลงทุน

จำนวน 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อเลี้ยงสัตว์และเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ 10,000 เฮกตาร์ และสร้างโรงงานสีข้าวอีกห้าแห่งไว้สำหรับการส่งออกไปยังจีน และในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บริษัทจากจีนได้เข้ามาลงทุนในโครงการด้านเกษตรกรรม โดยสัมปทานที่ดิน 10-30 ปี การลงทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และค่อนข้างมีอำนาจของบริษัทจากจีนในด้านเกษตรกรรมก่อให้เกิดข้อกังขาเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ มากมาย เช่น การทำลายความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศ การรุกรานพื้นที่ ปัญหาการว่างงานของเกษตรกรที่ถูกขับไล่ให้ออกจากพื้นที่ และรวมไปถึงการควบคุมราคาตลาดอีกด้วย

4.3.5 เขตเศรษฐกิจพิเศษ

ในประเทศลาวมีเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด 10 เขต ซึ่ง 4 ใน 10 ของเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นการลงทุนภาคเอกชนโดยนักลงทุนจากจีน ในปี 2008 บริษัท Suzhou Industrial Park Oversea Investment Co Ltd ได้ขอการอนุมัติจากรัฐบาลจีนในการลงทุนก่อสร้างในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ในเวียงจันทน์โดยยึดตามแบบของซูโจว แผนโครงการดังกล่าวรู้จักกันในนาม “New City Development Project” (โครงการพัฒนาเมืองใหม่) โดยจัดสรรที่ดินในเขตบึงธาตุหลวงให้กับกลุ่มลงทุนถึง 1,000 เฮกตาร์ด้วยสัมปทานสิทธิในการเช่าที่ดินเป็นเวลาถึง 50 ปี และมีการเวนคืนที่ดินจากประชาชนกว่า 7,000 ครัวเรือน แต่โครงการนี้ก็ต้องถูกยกเลิกเนื่องจากมีเสียงวิจารณ์จากสาธารณชนและจาก NGOs ในลาว เกี่ยวกับเรื่องของผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาการว่างงานด้วย ท้ายที่สุดโครงการนี้ก็ต้องยุติลงโดยที่บริษัทของจีนปฏิเสธการจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งมีค่าเสียหายประมาณ 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เขตเศรษฐกิจพิเศษบ่อเต็นแดนคำ (Boten Beautiful Land SEZ) สร้างขึ้นในปี 2003 ภายใต้ออกตกลงสัมปทาน ซึ่งจีนเป็นผู้ลงทุน 100% ประกอบด้วย 12 โครงการ รวมถึงการสร้างคาสิโนด้วย คาสิโนที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนนับพันนำไปสู่การร้องขอจากทางการจีนให้รัฐบาลลาวสั่งปิดบ่อนดังกล่าว ซึ่งการปิดคาสิโนในครั้งนี้ก็ได้ทำให้จุดศูนย์กลางของนักท่องเที่ยวต้องปิดตัวไปด้วย นอกจากนี้คาสิโนที่ชื่อว่า คิงส์โรมันคาสิโน (King Romans Casino) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ (Golden Triangle) ก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจีนอย่างมาก ซึ่งคาสิโนแห่งนี้เป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างรัฐบาลลาวและนักพัฒนาจากจีน นอกจากนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ยังเต็มไปด้วยธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร และร้านค้าต่าง ๆ ที่ได้รับการลงทุนจากจีน และเปิดให้หมุนเวียนเงินหยวนได้อย่างอิสระเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน

ภาพที่ 11 คิงส์โรมันคาสีโน

ที่มา: <http://www.laosgpsmap.com/wp-content/uploads/2012/09/kings-roman4-640x281.jpg> (2012)

ส่วนเขตเศรษฐกิจพิเศษที่บึงธาตุหลวง (Thatluang Lake) ถูกสร้างขึ้นเมื่อปี 2011 และลงทุนโดย Wan Feng Shanghai Real Estate Company ก็เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ช่วยขยายตลาดการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี Wan Feng Shanghai Real Estate Company ตกลงที่จะลงทุนจำนวน 1.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวและศูนย์กลางทางวัฒนธรรม แต่ก็มีประชาชนกว่า 400 ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการทำโครงการนี้ โดยที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาใด ๆ รวมถึงไม่ได้รับค่าชดเชยอย่างเพียงพอ ในเดือนสิงหาคม ปี 2013 จึงทำให้มีประชาชนจำนวนมากกว่า 100 ครอบครัว ปฏิเสธที่จะย้ายออกจากบริเวณที่มีการประท้วงเรียกร้องค่าชดเชยที่น้อยกว่า 10% ของราคาซื้อขายในตลาด

นอกจากที่ได้รับทุนจากจีน ยังมีเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น ๆ ที่เป็นการลงทุนจากรัฐบาลลาวเอง รวมถึงธุรกิจอื่น ๆ ที่เป็นการลงทุนร่วมกัน เช่น บริษัทผู้ผลิตเลนส์แว่นตา Essilor จากฝรั่งเศส เป็นบริษัทที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน นอกจากนี้ ญี่ปุ่นก็ได้ก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยผ่านบริษัท Toyotao Boshoku Asia และบริษัท Nikon ที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมสะหวันนะเขต เป็นต้น

ตารางที่ 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นเจ้าของโดยนายทุนจีนในประเทศลาว

เขตเศรษฐกิจพิเศษ	ที่ตั้ง	ปี	ปริมาณการลงทุน	ผู้พัฒนา
เขตเศรษฐกิจพิเศษบ่อเต็นแดนคำ	เขตหลวงน้ำทา จังหวัดหลวงน้ำทา	2003	500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ	บริษัท Yunan Hai Cheng Industrial Group Stock Co., Ltd.
เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ	เขตต้นผึ้ง จังหวัดบ่อแก้ว	2007	86.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ	ร่วมมือโดยรัฐบาลลาวและบริษัทจากจีน
เขตพัฒนาไซเซษฐา	เขตไซทานี นครหลวง เวียงจันทน์	2010	128 ล้านดอลลาร์สหรัฐ	ร่วมมือโดยรัฐบาลลาว บริษัทจากลาว และบริษัทจากจีน
เขตเศรษฐกิจพิเศษที่บึงธาตูลอง	เขตไซเซษฐา นครหลวง เวียงจันทน์	2011	1.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ	นักพัฒนาจากจีน

ที่มา: IHLO (2014)

4.3.6 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ของประเทศลาว

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ของประเทศลาว

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ul style="list-style-type: none"> - มีทรัพยากรหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญให้กับประเทศและป้อนให้แก่ประเทศอื่น ๆ ได้ - มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ทั้งด้านอารยธรรมและแหล่งมรดกโลก - มีพรมแดนติดกับจีน เวียดนาม และไทย ที่เป็นตลาดที่สำคัญในภูมิภาคนี้ - มีต้นทุนการผลิตอยู่ในระดับต่ำ อาทิ น้ำ ไฟฟ้า ที่อุดมสมบูรณ์และมีราคาถูก เพราะเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำที่สำคัญในเอเชีย อีกทั้งค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าทุกประเทศในแถบนี้ - มีสถานการณ์ทางการเมืองที่มั่นคงและมีเสถียรภาพด้วยการปกครองในระบอบสังคมนิยม 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เป็นภูเขา และที่ราบสูง ไม่มีพรมแดนที่ติดต่อกับทะเล การขนส่งทางน้ำจึงมีข้อจำกัดทางการค้า - ขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน ยังไม่มีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มากใช้อย่างเต็มที่ - การพัฒนาประเทศยังมีข้อจำกัด และล่าช้า เนื่องจากความไม่ต่อเนื่องในการพัฒนา และขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ - แรงงานแม้จะราคาถูกแต่ส่วนใหญ่ยังไร้ฝีมือ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<ul style="list-style-type: none"> - เศรษฐกิจของประเทศกำลังขยายตัวและมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้น - ประชากรลาว มีความรู้หลายภาษาทั้งภาษา ฝรั่งเศส รัสเซีย จีน เวียดนาม และไทย - มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนได้ 100 % และอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าได้ในระยะยาว - มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ - เป็นจุดเชื่อมโยงสู่อนุภูมิภาค โดยมีเส้นทางเชื่อมโยงการขนส่งกับจีน เวียดนาม กัมพูชา และสหภาพพม่า โดยกลยุทธ์ปรับเปลี่ยนจากประเทศ Land Lock สู่ Land Link 	<ul style="list-style-type: none"> - นักลงทุนยังมองว่าเป็นตลาดขนาดเล็ก กำลังซื้อต่ำ - โครงสร้างพื้นฐานของประเทศยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร - การคมนาคมยังมีสภาพถนนไม่ดี การขนส่งสินค้ายังมีขั้นตอนยุ่งยาก

ที่มา: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2553)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ประเทศลาวมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้หลุดพ้นจากสถานะประเทศที่ยากจนและด้อยพัฒนา ด้วยการเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติ และความช่วยเหลือของประเทศอื่นเพื่อแปลงข้อจำกัดเป็นโอกาส เนื่องจากลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ไม่มีทางออกทะเลกำลังถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างจีนกับอาเซียน แนวโน้มหลักของนโยบายต่างประเทศ และนโยบายเศรษฐกิจของลาว คือ การเป็นมิตรกับทุกประเทศที่มีความจริงใจต่อลาว นอกจากนี้ ความเป็นมิตรอาจไม่ใช่แค่การเข้ามาลงทุนหรือให้ความช่วยเหลือต่อลาว แต่ลาวมองว่า การเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาสปป.ลาวให้หลุดพ้นจากความล้าหลังและความยากจนเป็นสิ่งที่แสดงถึงน้ำใจของมิตรประเทศ

จากการที่ประเทศจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคตะวันตก จากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันระหว่างภูมิภาคตะวันตกและตะวันออกของประเทศที่ขยายตัวมากขึ้น เพื่อสร้างความเท่าเทียมและสมดุลในการพัฒนาภูมิภาคดังกล่าวของจีน ตลอดจนกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ โดยมณฑลยูนนานที่เป็นมณฑลหนึ่งในภาคตะวันตกของจีนที่จีนพยายามผลักดันให้มีการพัฒนาให้เป็นประตูเชื่อมกับอาเซียนตามนโยบายมุ่งสู่ใต้ของจีน ปรากฏการณ์ที่จีนมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในลาวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนั้นจึงเป็นการสนองความต้องการโครงการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวของรัฐบาลจีน สำหรับจีน สปป.ลาวจึงเป็นทั้งแหล่งทรัพยากร ตลาดรองรับสินค้า และทางผ่านไปสู่ประเทศอื่นในอาเซียน หากมองในด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของลาว นับว่าเป็นโอกาสที่ดีทั้งต่อลาว และประเทศอื่นที่จะได้รับประโยชน์จากการขยายตัวและการบูรณาการทางเศรษฐกิจนี้ โดยการลงทุนของจีนในลาวที่สำคัญเป็นการลงทุนในโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ โครงการเหมืองแร่ โครงการรถไฟ ภาคเกษตร และภาคบริการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม โดยรวมแล้วเศรษฐกิจลาวยังนับว่าเปราะบางมาก เนื่องจากที่ผ่านมา รัฐบาลลาวอาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งหมด โดยพึ่งพาวัตถุดิบเพียงอย่างเดียวที่ลาวมี คือ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งการลงทุนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ การพัฒนาประเทศเพื่อขจัดปัญหาความยากจนของรัฐบาลลาวโดยอาศัยการลงทุน และความช่วยเหลือจากต่างชาติเป็นหลัก อาจจะเป็นทางเลือกในการก้าวเข้าสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก แต่ก็กระทบกับวิถีชีวิตและสิทธิอันพึงมีของประชาชนชาวลาวเอง เห็นได้จากกรณีการ

สร้างคาสีโน โรงแรมและคอมเพล็กซ์ขนาดใหญ่ของจีนที่มักกว้านซื้อที่ดินทับเขตที่อยู่อาศัยของประชาชน และด้วยการอาศัยเส้นสายของเจ้าหน้าที่ทางการลาว ทุนจีนเหล่านี้จึงสามารถซื้อที่ดินของชาวลาวได้ แม้ว่าทางการลาวจะกำหนดเงื่อนไขว่า กลุ่มทุนจีนจะต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ประชาชนที่ถูกเวนคืนที่ดี แต่ก็สร้างผลกระทบต่อชีวิตของผู้ที่ถูกเวนคืนและค่าชดเชยก็ไม่เพียงพอสำหรับการย้ายไปสร้างที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ เป็นต้น (คมสัน, 2554) นอกจากนี้การที่ลาวเข้าผูกมัดความสัมพันธ์กับจีนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจนี้สามารถก่อให้เกิดผลเสียในระยะยาวในสังคมลาว หากไม่มีแผนการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่ดีพอสำหรับสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาได้ โดยเฉพาะเศรษฐกิจโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความผันผวนสูง

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ของประเทศลาว

จุดแข็ง (Strength)

- มีทรัพยากรหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญให้กับประเทศและป้อนให้แก่ประเทศอื่น ๆ ได้
- มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ทั้งด้านอารยธรรมและแหล่งมรดกโลก
- มีพรมแดนติดกับประเทศจีน เวียดนาม และไทย ที่เป็นตลาดที่สำคัญในภูมิภาคนี้
- มีต้นทุนการผลิตอยู่ในระดับต่ำ อาทิ น้ำ ไฟฟ้า ที่อุดมสมบูรณ์และมีราคาถูก เพราะเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำที่สำคัญในเอเชีย อีกทั้งค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าทุกประเทศในแถบนี้
- มีสถานการณ์ทางการเมืองที่มั่นคงและมีเสถียรภาพด้วยการปกครองในระบอบสังคมนิยม

จุดอ่อน (Weakness)

- พื้นที่เป็นภูเขา และที่ราบสูง ไม่มีพรมแดนที่ติดต่อกับทะเล การขนส่งทางน้ำจึงมีข้อจำกัดทางการค้า
- ขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน ยังไม่มีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างเต็มที่
- การพัฒนาประเทศยังมีข้อจำกัด และล่าช้า เนื่องจากความไม่ต่อเนื่องในการพัฒนา และขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ

- แรงงานแม้จะราคาถูกแต่ส่วนใหญ่ยังไร้ฝีมือ

โอกาส (Opportunity)

- เศรษฐกิจของประเทศลาวกำลังขยายตัวและมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้น
- ประชากรลาว มีความรู้หลายภาษาทั้งภาษาฝรั่งเศส รัสเซีย จีน เวียดนาม และไทย
- มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนได้ 100 % และอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าได้ในระยะยาว
- มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- เป็นจุดเชื่อมโยงสู่อนุภูมิภาค โดยมีเส้นทางเชื่อมโยงการขนส่งกับจีน เวียดนาม กัมพูชา และสหภาพพม่า โดยกลยุทธ์ปรับเปลี่ยนจากประเทศ Land Lock สู่ Land Link

อุปสรรค (Threat)

- นักลงทุนยังมองว่าเป็นตลาดขนาดเล็ก กำลังซื้อต่ำ
- โครงสร้างพื้นฐานของประเทศยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
- การคมนาคมยังมีสภาพถนนไม่ดี การขนส่งสินค้ายังมีขั้นตอนยุ่งยาก (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2553)

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2554). **คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://aecditp.go.th/attachments/article/318/Laos%20Trade%20and%20Investment%20Handbook.pdf>
- กระทรวงการต่างประเทศ. (2550). **กรอบความร่วมมือโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง**. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th/main/th/world/7/19897-โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.html>
- คมสัน นวคุณสุชาติ. (2554). **เศรษฐกิจการเมืองของสปป.ลาว: การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของจีนและเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://www.pol.cmu.ac.th/proceedings-download.php?proceedings_id=82
- ชาตีส สัมมะวัฒนา. (2556). **การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในสปป.ลาว**. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://bts.dft.go.th/btsc/files/Border%20Trade%20Service%20Center/4.Documentanalysis/3.Laos/2556/9_Foreign_direct_investment_in_the_Lao_PDR.PDF
- ทรงฤทธิ์ โพนเงิน. (2552). **การขยายบทบาทของเงินกับการลงทุนในกลุ่มน้ำโขง**. เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <http://mekong.human.ubru.ac.th/research/pdf/chinamekokng.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2552). **ยูนนานกับ "นโยบายดำเนินมาตรการมุ่งตะวันตก" ของประเทศจีน**. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/AsianEconomies/Yunnan/Article/DocLib_YNArticle/Go-West%20policy.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). **สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/AsianEconomies/Laos/background_Laos/Pages/Coubntry20Data.aspx

- มหาวิทยาลัยหอการค้า. (2553). การวิเคราะห์ SWOT ทางการค้าใน สปปลาว. เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก http://122.155.9.68/talad/images/stories/reports/la_ch05.pdf
- ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ. (2557). สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวง สหวัณนะเขต. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://toi.boi.go.th/bpanel/upload/country_content_pdf/2014/10/_savannakhet.pdf
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). รู้จักลาว เพื่อเตรียมพร้อมรับมือ AEC. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://www.ksmcare.com/Article/64/28592/รู้จักลาว-เพื่อเตรียมพร้อมรับมือ-AEC>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2556). สปป.ลาวน้องใหม่ WTO ลำดับที่ 158 หนูนโอกาสไทยเชื่อมสปป. ลาวสู่สากล. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://www.thai-aec.com/693>
- สร้อยรัตน์ ศิริทรงกล. (2555). “การลงทุนด้านพลังงานของจีนในต่างประเทศ กรณีศึกษาประเทศ พม่า.” สารนิพนธ์ปริญญาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). การพัฒนาแนวพื้นที่ พัฒนาเศรษฐกิจ. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/HighLight/gms/P001.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2557). คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2557. เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <http://chineseinfo.boi.go.th/public/uploaded/files/content/147/file/f4e33035eddf5cae4d6e95395243488c.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเวียงจันทน์. (2553). คู่มือส่งเสริมการค้าการลงทุนใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaisavannakhet.com/upload/Laos.pdf>.

สุนันทา คล้ายกรกฎ. (2550). “การพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคตะวันตกของจีน.” สารนิพนธ์ปริญญา
บัณฑิต ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุพิชฌาย์ ปัญญา. (2554). โลกภิวัตน์กับการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนในสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษา: การลงทุนภาคบริการของจีนในเมืองน้ำท่า
แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน.
เข้าถึงได้จาก http://www.pol.cmu.ac.th/proceedings-download.php?proceedings_id=17

อรัญญา ศิริผล. (2556). “ผู้ค้าจีนในชายแดนลุ่มน้ำโขง.” เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ.

IHLO. (2014). **Briefer on Chinese Investments in Laos**. Accessed March 28. Available
from <http://www.ihlo.org/CINTW/Laos.pdf>

sainarong. (2550). **ความเป็นมาของทกเหลี่ยมเศรษฐกิจ**. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก
<http://www.oknation.net/blog/sainarong/2007/09/06/entry-1>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นางสาวณิชากรันต์ วรรณพฤทธ์
ที่อยู่ 201/559 หมู่บ้านอรุณนิเวศน์ ซอยพหลโยธิน54/1 แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพฯ 10220

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ปี พ.ศ.2553 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ปี พ.ศ.2557 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม